

Gemeente Raalte

De Planning en Control cyclus in vogelvlucht

Een presentatie in het kader van het inwerkprogramma (nieuwe) raadsleden

10 juni 2026

Welke onderwerpen komen aan de orde?

- Je huishoudboekje en de gemeentelijke exploitatie
- De Planning & Control cyclus
- De rol van de gemeenteraad
- Wettelijk kader P&C cyclus
- De begroting/ rekening in vogelvlucht
- Vergelijking met andere gemeenten
- Doorkijk P&C cyclus 2^e halfjaar 2026

Je huishoudboekje thuis

<u>Invloed</u>	Uitgaven	inkomsten	<u>Invloed</u>
Geen ←	Hypotheek of huur	Salaris of uitkering	} Geen tot weinig
Weinig ←	Energielasten	Toeslagen	
Veel ←	Abonnementen		
Veel ←	Spaarrekening		

Gemeentelijke exploitatie

<u>Invloed</u>	Uitgaven	inkomsten	<u>Invloed</u>
Beperkt ←	WMO	Algemene uitkering	} Geen tot weinig
Geen ←	Bijstandsuitkering	Doeluitkering	
Redelijk ←	Onderhoud wegen	Gemeentelijke belastingen	} Redelijk
Veel ←	Subsidies		

De planning en Control cyclus

Jaarlijks terugkerend proces van de samenstelling en bestuurlijke vaststelling van de financiële instrumenten c.q. documenten van de budgetcyclus:

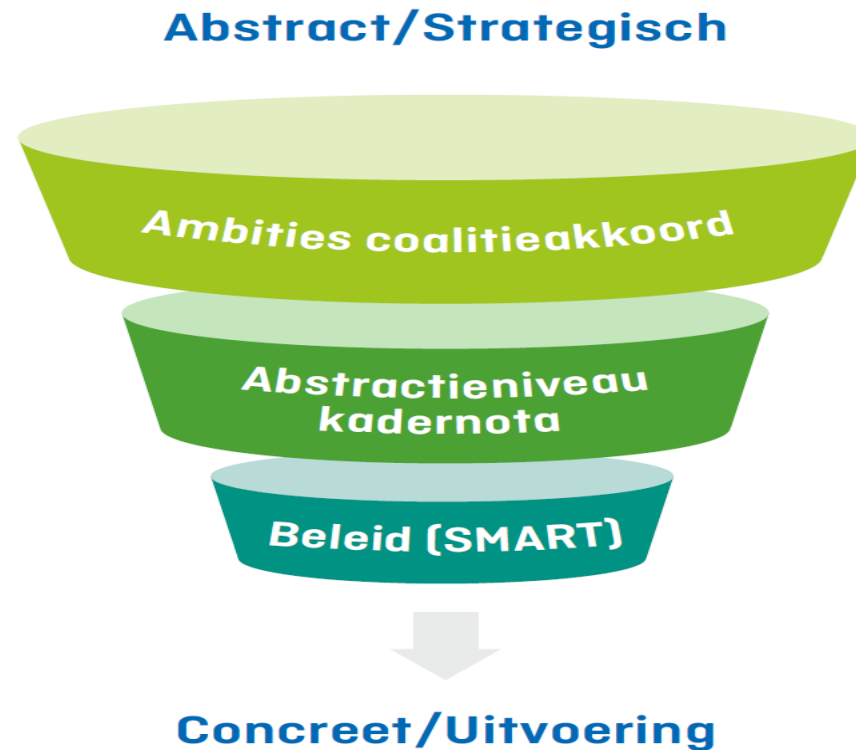
- Kadernota
- Programmabegroting
- Tussentijdse rapportage: de zomernota
- Jaarrekening

Kadernota

Doel van de kadernota is en blijft:

- Een strategisch richtinggevend handelingskader voor de middellange termijn.
- Doorvertaling naar begroting en meerjarenraming.

Programmabegroting (1)

Programmabegroting:

- Met de vaststelling van de programmabegroting stelt de raad vast waarbinnen het college de begroting voor het komend jaar uitvoert.
- Tevens geeft de bijbehorende meerjarenraming een doorkijk voor de drie daarop volgende jaren.
- De gemeenteraad machtigt het college om geld uit te geven: autorisatie
- Vanaf de begroting 2026 is in de (meerjaren) begroting ook een Toekomstig Inversterings Overzicht (TIO) opgenomen met de ontwikkeling van de grote te verwachten investeringen voor de komende 10 jaar

Programmabegroting (2)

- De gemeenteraad bepaalt de wijze waarop het college het geld moet besteden: allocatie
- Dat gebeurt aan de hand van de “vier W-vragen”:
  - Wat willen we bereiken?
  - Wat gaan we daarvoor doen?
  - Wat mag het kosten?
  - Waar meten we ons succes aan af?

Monitoring voortgang bij de zomernota

Monitoring lopende begroting:

- Op inhoud en op financiën
- Middels “Verkeerslichtenrapportage”
- Alleen rapporteren bij afwijkingen

Daarnaast afzonderlijke projectenrapportage gebiedsontwikkeling

Jaarstukken/ Programmarekening

Na afloop van het jaar wordt de programmarekening opgesteld

Programmarekening is spiegelbeeld van de programmabegroting:

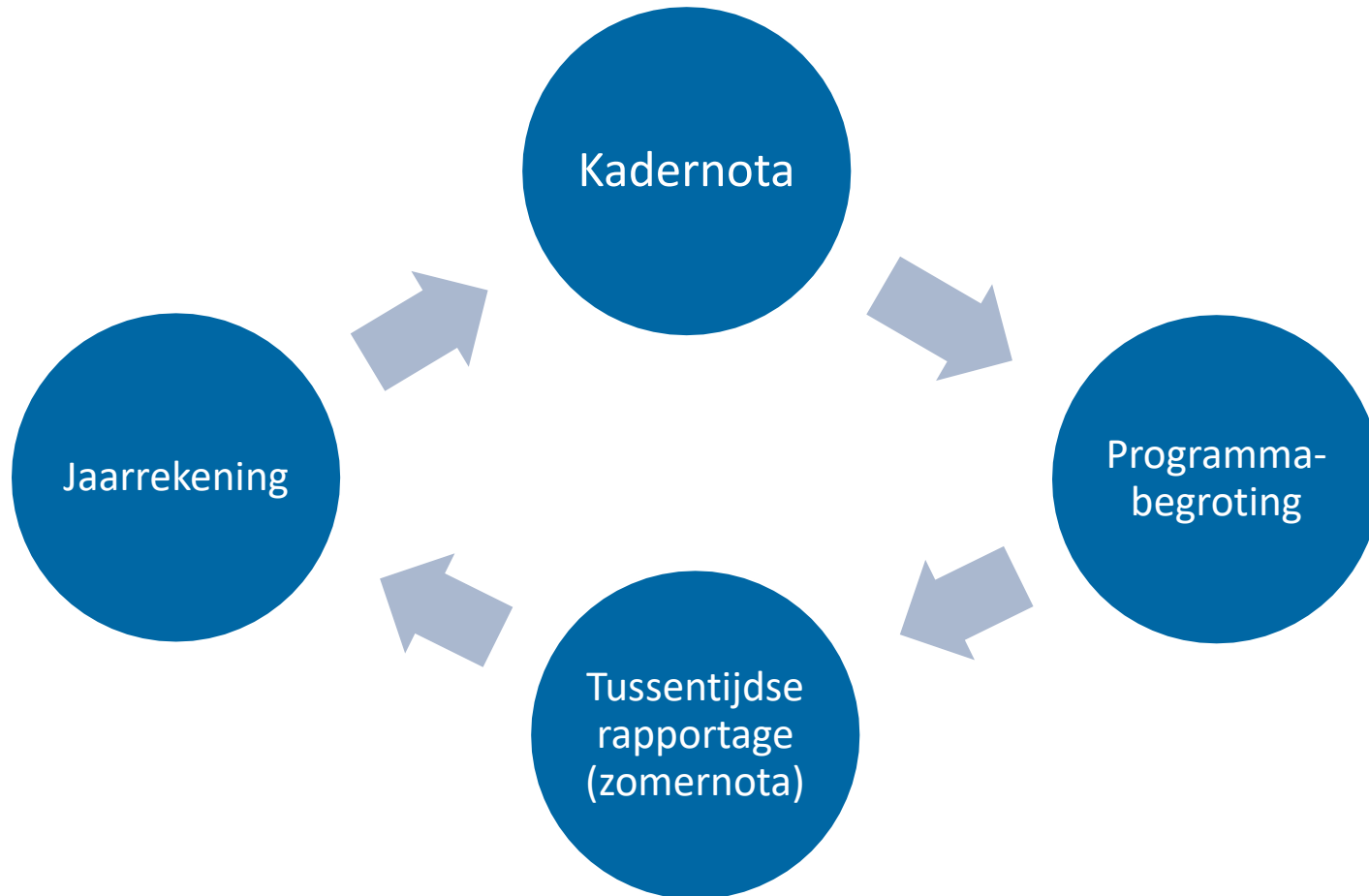
- Wat hebben we bereikt?
- Wat hebben we daarvoor gedaan?
- Wat heeft het gekost?
- Hebben we onze doelen (successen) gehaald?

Programmarekening wordt door de accountant gecontroleerd:

- Accountant geeft zijn bevindingen weer in het accountantsverslag
- Eindresultaat: controleverklaring van de accountant
- De raad is opdrachtgever van de accountant

P&C cyclus is cyclisch proces

P&C Cyclus in de tijd

2024				2025				2026				2027	
Mei	Juni	September	November	Mei	Juni	September	November	Mei	Juni	September	November	Mei	Juni
Kadernota 2025-2028	Jaarrekening 2023	Zomernota 2024	Begroting 2025	Kadernota 2026-2029	Jaarrekening 2024	Zomernota 2025	Begroting 2026		Jaarrekening 2025	Zomernota 2026	Begroting 2027	Kadernota 2028-2031	Jaarrekening 2026

Rol van de gemeenteraad

Planning		Control	
Raad	College	College	Raad
Kaderstelling	Uitvoering	Verantwoording	Controle
Wat willen we bereiken?		Wat hebben we bereikt?	Hebben we bereikt wat we wilden bereiken?
Wat gaan we daarvoor doen?	Hoe gaan we dat doen?	Wat hebben we daarvoor gedaan?	Hebben we gedaan wat we daarvoor zouden doen?
Wat mag het kosten?		Wat heeft het ons gekost?	Heeft het gekost wat het mocht kosten?
Waar meten we ons succes aan af (indicatoren)?		Welke doelen hebben we behaald (indicatoren)	Hebben we de doelen/successen behaald, die we wilden behalen?

Aan welke knoppen kan de raad draaien?

Beleidsmatig

- Bij de kadernota invulling geven aan de kaderstellende rol op strategisch niveau: richting geven aan het beleid en de begroting.
- Met concrete doorvertaling bij de begroting naar de dan actuele situatie
- Groot deel van de begroting is niet beïnvloedbaar
  - Heroverweging bestaand beleid, nieuw beleid
  - De raad bepaalt de beïnvloedbare keuzes per beleidsveld

Financieel in evenwicht

- Structurele uitgaven zijn gedekt door structurele inkomsten
- Incidentele uitgaven zijn gedekt door incidentele inkomsten
- Genereren van middelen: inzet van reserves en voorzieningen, verwerven van subsidies, verhogen van tarieven en/of belastingen, doorvoeren van bezuinigingen.

Kortom: er moet evenwicht zijn tussen inhoudelijke ambities, financiële mogelijkheden en hetgeen de organisatie aan kan.

Wettelijk kader P&C cyclus

Gemeentewet:

Financiële bepalingen

o.a. financiële verordening (art. 212 gemeentewet)

Provinciaal toezicht

Preventief versus Repressief toezicht

Inter Bestuurlijk Toezicht

Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Verdere verdieping van cijfers

- Wil je meer weten over de financiën van de gemeente Raalte?
  - Zie de link: [Financiën | Gemeente Raalte](#)
- Wil je meer weten over de cijfers van Raalte ten opzichte van andere gemeenten?
  - Zie de link: [Home - Waarstaatjegemeente.nl - cijfers en statistieken van gemeenten](#)

Begroting gemeente Raalte 2026

Gemeente Raalte

De gemeente Raalte heeft voor 2026 een sluitende begroting met ruimte voor nieuw beleid. Wil je meer informatie over de begroting? Ga dan naar www.raalte.nl/financien

Inkomsten

Totale inkomsten

Inkomsten van het rijk

93.2

Inkomsten uit woonlasten

17.8

Overige inkomsten

O.a Grondexploitatie, huur, rente, dividend, leges en bijdragen uit reserves.

40.0

Totaal inkomsten: **151.0**
MILJOEN

Hoeveel betaalt u naar verwachting in 2026?

Per huishouden

Onroerende zaakbelasting bij gemiddelde WOZ-waarde

€ 379

Rioolheffing

€ 285

Afvalstoffenheffing

€ 191

Totaal: € 855

Uitgaven

Thema's

Uitgaven (x 1.000)

Per inwoner

Totale uitgaven

Leven

- Sport € 3.523 € 91
- Cultuur € 3.198 € 82
- Gemeentelijke gebouwen € 7.950 € 205

14.7

Leren en werken

- Onderwijs € 9.603 € 248
- Bijstand € 12.670 € 327
- Begeleiding naar werk en sociale werkvoorziening € 5.679 € 146

28.0

Ruimte en wonen

- Bouwen en wonen € 4.412 € 114
- Wegen, straten en pleinen € 7.933 € 204
- Groen en recreatie € 4.027 € 104
- Riolering € 3.609 € 93
- Ruimtelijke ontwikkeling € 12.655 € 326

32.6

Zorg

- Wmo € 18.335 € 473
- Jeugd en gezin € 18.819 € 485
- Volksgesondheid € 2.086 € 54

39.2

Duurzaamheid en economie

- Duurzaamheid € 5.019 € 129
- Economie € 1.433 € 37

6.4

Bestuur en dienstverlening

- Bestuur en dienstverlening € 4.615 € 119
- Veiligheid en handhaving € 4.348 € 112
- Overige dekkingsmiddelen, resultaten en onvoorzien € 21.114 € 544

30.1

Totaal uitgaven: **151.0**
MILJOEN

Raadsmomenten P&C cyclus 2026

Raadsmomenten P&C cyclus 2026

.Datum	Tijdstip	Onderwerp
woensdag 10 juni	19:30 - 20:15 uur	Korte presentatie 'De Planning en control cyclus in vogelvlucht'
	20:15 - 20:35 uur	Kennismaking accountant
	19:30 - 21:30 uur	Rekeningcommissie
donderdag 2 juli	vanaf 19:30 uur	Vaststellen jaarrekening 2025 in reguliere raadsvergadering
donderdag 3 sept.	Tijdstip nog nader te bepalen	Schets actueel financieel perspectief op basis van zomernota 2026 met doorkijk richting nieuw beleid begroting 2027-2030 in Informele raadssessie
donderdag 10 sept.	vanaf 19:30 uur	Vaststellen zomernota 2026 in reguliere raadsvergadering
donderdag 22 okt.	Vanaf 19:30 uur	Inspreken op Programmabegroting 2027 in Rond de Tafel gesprek
donderdag 12 nov.	vanaf 14:00 uur	Begrotingsraad

Gemeente Raalte

Vragen?